

Studieresa till biblioteken i San Mateo, San Francisco och Maker Faire-mässan i San Mateo

Ulf Hölke, bibliotekschef Kungsörs kommun

Maker Faire-mässan i San Mateo , tre dagar, 18-20/5

Tre besök på biblioteken i San Francisco: San Francisco Public Library, Potrero Branch Library på 20:e gatan och North Beach Branch Library

Tre besök på biblioteken i San Mateo: San Mateo County Library, Portolla Valley Library och Woodside Library.

Min dröm gick i uppfyllelse. Jag fick åka på den stora tredagars Maker Faire-mässan 18-20 maj i San Mateo, utanför San Francisco och besöka de innovativa biblioteken i San Mateo-området. Maker Faire startade 2006 av några entusiastiska personer med syfte att skapa en arena för nyskapande och en träffpunkt för "Makers/skapare att lära sig ny teknik, dela med sig av skaparglädje, höja kompetensen och få inspiration. I flera år har jag gått och drömt att få åka på mässan och se och träffa "Makers" att få vara med och möta skaparlusten, innovationsförmågan, nyfikenheten och fantasin hos utställarna. Precis så fantastiskt var det att komma dit och möta alla dessa tusentals fantasifulla nyskapelser, en festival, en pysselverkstad och mässa för både ung och gammal i folkbildningens anda. På informationsbladet och kartan över det stora mässområdet fanns texten "A celebration of invention creativity and curiosity. Inspire the future." Mässan var indelad i nio områden med olika tema, både inomhus och utomhus. Dessutom fanns det knöckfulla "Darkroom" tältet med alla datorspel som kryllade av ungdomar. Jag hann bara göra ett kort besök där men det var för fullt av besökare för att få någon behållning av vad som var intressant. Jag fastnade istället för Learning Lab, "Get inspired for the future by young makers, space & science." Här hittade jag den enda biblioteksmontern på mässområdet, fullt med ungdomar som prövade VR-teknik. VR- teknik kommer att placeras på alla de 12 biblioteken i San Mateo berättade utvecklingsledaren Senior Technology Specialist JC Escalante på San Mateo County Library. Han lovade att ta med mig på en bibliotekstur, studiebesök på två bibliotek senare under min studieresa.

Dominerande var robotar och 3D-skrivare i inomhushallarna och utomhus stora skapelser som bullrade och sprutade eld. En av dagarnas höjdpunkt var att se en 3D-skrivare skriva ut en lerkruka.

Stora aktörer som Google var på mässan med personal och lärde ut hur man kunde använda deras programmeringsbyggsatser. I deras monter visade man upp en slags mätare som mätte/läste av besökarnas känslotillstånd. En kamera ansluten till en dator med Googles programvara kunde läsa av om man log eller inte. Ett trubbigt instrument men roligt och inspirerande. Vill Google vara med i det livslånga lärandet eller är det vinster i skolans värld som lockar? Många skolor hade egna montrar och en skola hade ett eget tält där engagerade skoleleverna förklarade vad de hade skapat, programmerat och utvecklat. Programmering/kodning verkar vara ett hett ämne på skolorna USA

Jag känner att Maker Faire är en fantastisk mötesplats för alla åldrar, en arena för FOLKBILDNING på alla nivåer.

Det här tar jag med mig hem från mässan. Nu utvecklas byggsatser för Arduinio och Raspbery PI i rasande tempo och som kan var intressant att titta lite närmare på och se om byggsatserna kan gå att använda för programverksamhet på folkbiblioteken och om vi på folkbiblioteken kan hitta nya vägar för programmering?

Det går att pyssla med det mesta, att bygga hus med exempelvis spagetti och Marsh Mallows eller skapa landskap med maskeringstejp. Det är bara fantasin som begränsar.

Vi behöver utveckla samarbetet mellan studieförbund, folkhögskolor och bibliotek kring folkbildning och livslångt lärande. Vi behöver hitta nya vägar för samarbetet och utveckla programverksamheten inom IT-området, programmering, VR, 3D-skrivare, elektronik, robotar, Arduino och Raspeberry PI-byggsatser.

Negativt: Dyrt inträde, vissa områden var det svårt att röra sig på för att det var för många besökare. Inget öppet wifi på hela mässområdet.

Studiebesöken på biblioteken i San Francisco och San Mateo-regionen

San Francisco Public Library, Potrero Branch Library och North Beach Branch Library

Biblioteken I San Mateo-regionen:

San Mateo County Library SMCL, Portolla Valley Library och Woodside Library

San Franciscoregionen är en smältdegel och kontrasternas stad med alla dessa invandrade människor från olika delar av världen. På bussar, tåg, spårvagnar och tunnelbanor får man information på flera olika språk. Flera stora multinationella företag från SF inom delningsindustrin har bara på några få år spridit sig över jordklotet. Exempel är Uber inom transportsektorn och Airbnb inom boende/hotellnäringen. *Ekonomi går för högtryck. Arbetslösheten mycket låga 2 %, Det finns 74 dollarmiljardärer i regionen. Vart tjugonde skolbarn i San Francisco saknar bostad. En kilometer från Facebooks kontor är nästan hälften av barnen hemlösa. En liten studio, ett rum och kök i centrala SF kostar minst 20 000 kr/månad. Hemlösa ser man nästan överallt och många söker sig till biblioteken. Där är alla välkomna.

Tre bibliotek hann jag med att besöka i centrala San Francisco: San Francisco Public Library, Potrero Branch Library och det relativt nya North Beach Branch Library. På huvudbiblioteket SFPL fick jag en guidning av Cathy Cormier, bibliotekets program manager. Hon visade mig the MIX Teen Center. Ett samarbete mellan Bay Area Video Coalition (BAVC), California Academy of Sciences, Public Media for Northern CA (KQED) och San Francisco Public Library. En jättestor satsning på målgruppen ungdomar. Där fanns ett Makerspce, musikstudio, musikinstrument, datorer, verkstad för pyssel och ett stort programutbud. Den här sommaren 2018 kommer focus att vara på aktiviteter som stöder teknik, utbildning, matematik och läsning för alla åldrar. Staden SF gör en enorm sommarsatsning på biblioteken "Summer Stride 2018" för att hålla alla biblioteken öppna under alla veckornas dagar med mängder av aktiviteter. Biblioteken samarbetar även med olika aktörer som museer, parker mfl för att bredda utbudet av aktiviteter. Gratis bussar kör barn och ungdomar från biblioteken till museer och parker. Ett samarbete som sticker ut är mellan det stora basketlaget The Warriors och biblioteken. För att stimulera till läsning har man skapat ett speciellt lånekort "Warriors Library Card".

Jag blev förvånad över den mängd programverksamhet som erbjöds och alla samarbetsprojekt med olika institutioner och varm i själen över det fantastiskt fina bemötandet och den positiva energin

hos bibliotekspersonalen på folkbiblioteken i SF. Folkbildningstanken var verkligen närvarande både hos bibliotekspersonalen och användarna. Information om dagens, veckans, månadens och sommarens aktiviteter fanns både i broschyrer och på plakat.

I regionen San Mateo några mil från SF fick jag träffa utvecklingsledaren JC Escalante på San Mateo County Library. Han tog med mig på en bibliotekstur och visade mig två bibliotek: Portolla Valley Library och Woodside Library. **I regionen finns det sammanlagt elva städer med 12 bibliotek. I regionen bor det 283 000 invånare. Av dessa invånare har 165 000 bibliotekskort 58 %. Mer än två miljoner/år besöker biblioteken. 93 % av besökarna är nöjda med biblioteken. 91% av bibliotekspersonalen är engagerade i biblioteksverksamheten. San Mateo County Library är med och organiserar över 12 000 aktiviteter. Deras utvecklingsenhet gör regelbundet undersökningar, producerar enkäter för att se vilka behov som invånarna i regionen har. Dessutom är man med och utvecklar och leder olika projekt. I år 2018 har man tagit fram en Makerspace Master Plan "Everyone is a maker" På alla 12 biblioteken ska det finnas ett Makerspace. Syftet med att bygga Makerspaces är att skapa lokaler för lärande och delaktighet. Att lokalerna ska vara flexibla och inbjudande. Det ska skapas aktiviteter och tjänster, där resultaten ska kunna mätas. Deltagarna på aktiviteterna ska känna att de lärt något nytt och känna sig nöjda med vad de har lärt sig på Makerspace-aktiviteterna.

"The free exchange of ideas and information and the opportunity for people to connect with each other lie at the heart of civil society. These values are reaffirmed every day through the collections, services, and programs provided at libraries across America.

- Paaul LeClerc, past President NYPL

Hur finansieras biblioteksverksamheten i San Mateo-regionen? Biblioteken i San Mateo finansieras via Property taxes/en form av förmögenhetsskatt, donationer, bidrag från "Friends of the Library" och volontärarbete.

Intryck från biblioteken i Portolla Valley Library och Woodside Library:

Portolla Valley Library ligger omgiven av stora och resliga Redwoodträd. I biblioteket finns en hurts med 12 st bärbara datorer som man kan låna och låsa upp med lånerkortet.

Utanför biblioteket har man utomhusbio under sommaren, aktiviteteten arrangeras av biblioteket. Utrustningen, projektor och en mycket stor filmduk får man låna från San Mateo County Library (SMCL). Många äldre som aldrig har provat wifi kan låna hem en Hotspot och pröva hur det fungerar.

På Woodside Library fick jag se den omtalade Lookmobile, treväggar och ett tak, ett rum på en släpvagn. Ett interaktivt mobilt bibliotek på hjul fylld med spännande och intressanta saker vars syfte är att undersöka utomhusmiljöer. I samverkan med San Franciscos

Exploratorium har man skapat en vagn med en utställning av kartor. Det finns en camera obscura, en pinnhålskameravägg, en dimmaskin och mycket mera.

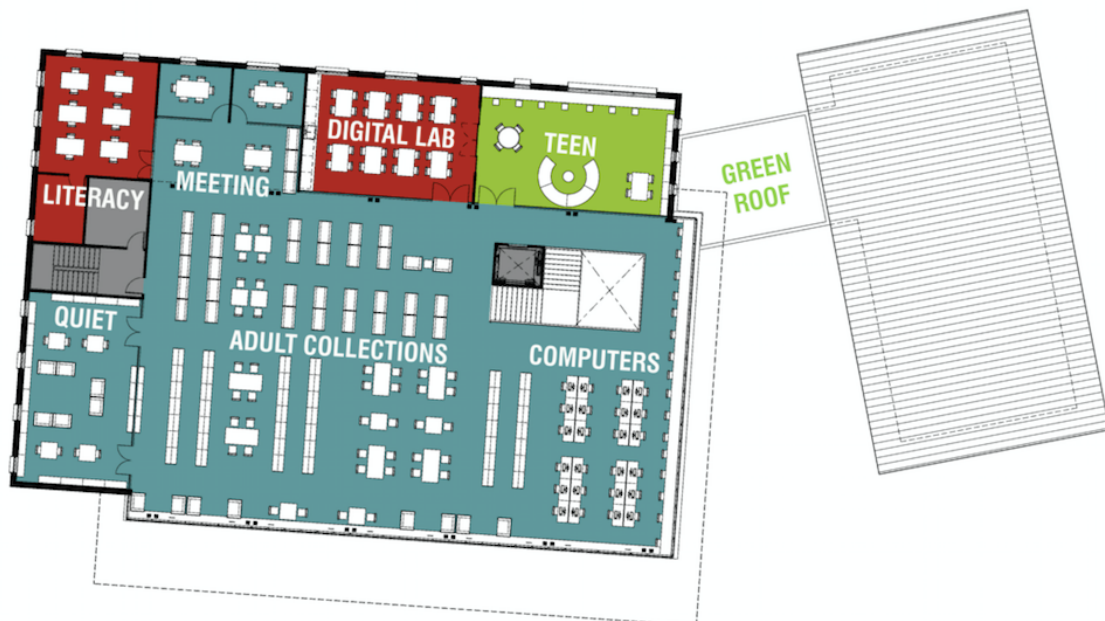
På båda biblioteken har man nära till den lokala befolkningen. Det finns ett utvecklat samarbete med föreningar och volontärer. Strukturen, organisationen, den goda ekonomin och engagerad bibliotekspersonal gör att arbets- och utvecklingsklimatet är mycket gynnsamt. Ingen behöver vara rädd för att våga pröva ny teknik eller att göra fel.

Reflektion:

Jag känner att Biblioteken i San Mateo närmar sig ***R. David Lankes tes att biblioteken behöver gå från "Libraries for the people" till Library of the people. Att bibliotekspersonalen behöver hitta verktyg för att involvera och göra invånarna mer delaktiga i biblioteksverksamheten.

Om satsningen på Makerspaces och maker-aktiviteter på biblioteken blir lyckad kan dessa nya funktioner förhoppningsvis komplettera biblioteken att både utveckla resurserna "samlingarna" det läsfrämjande arbetet och det nya att göra det möjligt för individer och grupper att skapa resurser.

Det nya biblioteket i Half Moon Bay som invigs i augusti 2018



*Siffror från artikel "Han ska frälsa Silicon Valley" av Andreas Cervenka , DI 5/6 2018

**Siffror från "Annual Report 2016-2017, Transforming Lives, Transforming Communities", San Mateo Libraries

***R.David Lankes "Expect more, Demanding Better Libraries for Today's Complex World"

Reflektioner efter att ha läst "Makerspace Master Plan, Everyone is a maker" San Mateo County Libraries June 19, 2017